

Boordevol romantiek

Een oude dame, waar je voor mág zorgen. Zo omschrijft Pilou Ronchetti uit Monnickendam het zeilschip dat zij en haar man Arnold Schmeinck bezitten. Hun Zuiderzee is nu 114 jaar en zit nog boordevol avontuurlijke levenslust.

Tekst: Henk Runhaar Foto's: Erik Rietman en Zuiderzee Zeiltochten

De Zuiderzee was ooit een doodgewoon zeilend vrachtschip dat turf, zand en hout vervoerde. Net als voor zo'n driehonderd bewaard gebleven 'zusterschepen' werden vakantie vierende Duitsers en groepen brainstormende collega's van lieverlee de nieuwe 'vracht'. En ja, van zo'n schip uit de 'bruine vloot', daar kun je van leven. Méé leven ook, in het geval van Arnold (59) en Pilou (38). „Het grootste deel van het jaar leven we aan boord.” De Zuiderzee is alleen te boeken voor dagtochten. Een bewuste keuze, een jaar of acht geleden. „We besloten de stapelbedden eruit te halen. Daar was toen minder behoefte aan. Alles is opnieuw getimmerd, er is meer luxe en ruimte voor maximaal 34 gasten. Voor ons is het grote voordeel dat we elke avond thuis zijn. Onze dochter Feia van negen jaar moet natuurlijk wel gewoon naar school.” De Monnickendamers doen zoveel mogelijk zelf. „Van de boodschappen tot het bereiden van lekkere hapjes.” Arnold zwaait de scepter aan dek, de kombuis is het koninkrijk van Pilou. De scheepskeuken werd toen het roer zakelijk werd omgegooid twee keer zo groot. „Met een oven, een zesplits fornuis. Als het even kan, kook ik zelf.” Zondagochtend, tien uur. Op de kade in Monnickendam verzamelen zich de 'meezeilers' voor een dag op het IJsselmeer. Pilou en Arnold nemen ruim de

tijd voor een nadere kennismaking. De schipper schenkt koffie, vrouw en jongste dochter zorgen voor een plak krentenbrood met roomboter. Voor een meezeldag zijn tickets los verkrijgbaar, de meeste mensen kennen elkaar dus niet. „Dan is het wel zo leuk als iedereen wat over zichzelf vertelt. Zeilen met de Zuiderzee is toch iets anders dan een dag op een veerboot. Je ziet gasten ook lekker door elkaar zitten, gesprekken aanknopen. Tijdens de tocht praten ze vaak over dingen waar ze het anders nooit zomaar over zouden hebben.” Er zijn zelfs matches ontstaan. „Nee, niet die, voor zover ik weet”, lacht Pilou. „Wel dat iemand werk zocht in het onderwijs en een andere meezeiler uitgerekend in die branche een uitzendbureautje bleek te hebben.” Qua romantiek aan boord is Pilou ervaringsdeskundige. De vonk met de schipper sloeg over tijdens haar tussenjaar na de havo. „Ik kwam bij Arnold terecht als hulp op het voordek.”

Ervaring

De Monnickendamse combineerde vervolgens de Enkhuizer Zeevaarschool met een studie journalistiek in Utrecht. Deed ervaring op aan boord van grote zeezeilschepen als de Stella Maris, Astrid, Stad Amsterdam en Oosterschelde. Maar de Zuiderzee is haar thuis, inmiddels al negentien jaar. Voor Arnold, afkomstig uit het Ruhrgebied, geldt dat nog wat langer. De zoon

van een mijnwerker zag een leven 'onder de grond' niet zitten, moest en zou 'de horizon zien'. Voor beiden betekent varen vrijheid. Dat ze daarbij elke dag door weer andere mensen op de vingers worden gekeken, vinden ze juist geweldig.

Hoe geïnteresseerder de gasten, hoe leuker het zeiltochtje wordt. „Het is een soort droom waar je in leeft. Natuurlijk, het is ook heel hard werken. Maar toch vooral liefde.” En de kick. „Zoals die keer dat we vanaf het droogvallende wad Vlieland probeerden te halen, zodat we nog boodschappen konden doen voor de gasten. Met eigenlijk net te weinig water onder het schip. Het lukte. Dan lig je van pure vreugde te stuiten in de haven.”

Onbetaalbaar

Onbetaalbare extraatjes zijn mooie zomeravonden op het water. „Laatst nog. De groep wilde afgezet worden in Hoorn om daar te eten en hoefde niet mee terug. Het was een prachtige avond, we hadden een heerlijke terugtocht naar huis. Alleen op het schip, wij tweetjes en onze maat (matroos, red.).” Minder romantisch kan het trouwens ook. Voor het oppikken van groepen die de Waddenzee op willen, moet de tjalk eerst naar Den Oever. Bij weinig tot geen wind betekent dat zeven uur varen 'op de motor'. Een dag vrij is er in het hoogseizoen eigenlijk niet bij. „En natuurlijk valt een groep ook wel eens tegen. Vooral als er erg veel wordt gedronken, wat misschien twee keer per jaar voorkomt. Dan is het lastig om nog samen te werken. En ook qua sfeer wordt het dan ingewikkeld, want wij als bemanning mogen niet drinken.” In de categorie tamelijk bizar herinnert Pilou zich een zeiltocht met passagiers die besloten naakt te gaan zwemmen. „Gewoon lekker bloot. Wij hadden zoiets van 'o oké'. Kan allemaal.” Een enkele keer vormt een zeiltocht het decor voor een herdenking of zelfs een asverstrooiing. Rust gearandeerd, de motor blijft uit en aan boord draait zelfs geen generator.

'De passagiers besloten naakt te zwemmen. 'O, oké', dachten wij'

Uit het vastgelopen zeilschip stappen en lopen op het drooggevalen wad, het blijft de ultieme kick voor de liefhebbers.

Schipper Arnold Schmeinck en zijn vrouw Pilou verwelkomen hun gasten met koffie en krentenbrood.

De zeilen worden gehesen na het vertrek uit de haven van Monnickendam.

Stilte op drooggevalen wad is 's zomers ver te zoeken

Een groot oud zeilschip met mooi vlakke onderkant laten droogvallen op het wad, het blijft volgens kenner Pam Wennekes een ongelooflijke ervaring. „Het ene moment vaar je nog, dan loopt het schip vast. Het water trekt zich terug en er daalt een volkomen stilte neer op de enorme zandvlakte die net nog de zeebodem was. Vooral die stilte maakt het heel bijzonder.” Om daar 's zomers van te genieten, is wel een uitdaging. Veel schippers willen hun gasten er natuurlijk van laten genieten. Tip: heel vroeg komen, op populaire tijden is het wad nog 'van jou'. Wennekes werkt voor de BBZ, de

belangenvereniging van de beroepschartervaart in Enkhuizen en kent de zogenoemde bruine vloot van binnenuit. Tot de vloot behoren volgens de Enkhuizense oude, zeilende vrachtschepen van voor 1940 die nu worden gebruikt voor het verpozen van gasten. Dat zijn er nog zo'n driehonderd.

Vliegschaamte

De vloot profiteert van de vliegschaamte, signaleert Wennekes. „De schepen zijn super milieuvriendelijk en dus een alternatief voor wie vakantie wil vieren zonder enorme ecologische footprint. De motoren worden amper gebruikt en hebben

filters. Extra groene schippers hebben het Green Key keurmerk.” Duitsers vormen nog altijd de hoofdmoot qua klandizie. Kerkgangers die een week komen zeilen en natuurlijk de zomerkampen van de padvinderij. „Voor Nederlanders is het meer een tweede vakantie. Met een groep vrienden, familie, de voetbal- of biljartclub. Verder zien we Belgen, Spanjaarden, Zwitsers en af en toe wat verdwaalde Italianen.” De regels voor de bruine vloot zijn flink aangescherpt sinds het ongeluk in Harlingen drie jaar geleden. Drie Duitse gasten verongelukten toen een rotte mast van een historisch zeilschip afbrak.

Als het even kan vaart Feia (9) mee met vader en moeder.